

# STICHTING DE THEATERDAGEN

## Ondernemingsplan 2017 - 2020



Nederlands Theater Festival | Amsterdam Fringe Festival | Nieuwe Grond | TFJong



## INHOUDSOPGAVE

1. Korte typering van de organisatie	2
2. Artistieke uitgangspunten, signatuur en beschrijving activiteiten	3
3. Bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten	11
4. Plaats in het veld	12
5. Ondernemerschap	
5a. Bedrijfsvoering en financiering	13
5b. Publieksbenadering	15
6. Spreiding	17
7. Bijdrage (co-)productie (optioneel)	17
8. Toelichting op begroting, dekkingsplan en kengetallen	17

## 1. Korte typering van de organisatie

Deze aanvraag omvat in feite vier festivals-in-een: het Nederlands Theater Festival (NTF), het Amsterdam Fringe Festival (AFF), verdiepfestival Nieuwe Grond en jeugdtheaterfestival TFJong. De vier festivals komen voort uit dezelfde organisatie en hebben een complementaire en een elkaar versterkende werking: het geheel biedt een programma met meerdere lagen, aan diverse segmenten van de markt, vol contrast, kwaliteit, avontuur en verdieping.

Het NTF maakt jaarlijks de artistieke stand van zaken op en toont met haar buitengewone kwaliteitsselectie een staalkaart aan nieuwe ontwikkelingen en hoogtepunten. Hoofddoelstelling is 'de promotie van het Nederlands theater onder een algemeen- en gespecialiseerd publiek uit binnen- en buitenland'. Het NTF is samen met het afsluitende Gala van het Nederlands Theater het visitekaartje van de Nederlandse theaterindustrie. Het is behalve een laagdrempelig publieksfestival het enige gemeenschappelijke moment van de sector waarbij acteurs, producenten, theaterdirecties en mensen achter de schermen van het theater bijeen komen en het theatervak vieren.

Het Amsterdam Fringe Festival (AFF) is een veelzijdig, dynamisch, opwindend en innovatief performing arts festival dat een open inschrijving, artistieke kwaliteit en creatieve en publieke toegankelijkheid bij elkaar brengt. Jaarlijks zijn er 80 groepen gedurende 11 dagen op 44 locaties verspreid door Amsterdam te zien. Doel is het creëren van een duurzame omgeving voor onafhankelijke (fringe) uitvoerend kunstenaars en professionals; zowel nationaal als internationaal.

Nieuwe Grond is het dramaturgische fundament onder het geheel en een plaats voor ontmoeting, kennisdeling, reflectie en debat. Een denkplatform dat zich wil ontwikkelen tot doener.

Jeugdtheater de Krakeling organiseert TFJong; de jeugdeditie van het Nederlands Theater Festival. De beste jeugdtheatervoorstellingen zijn er te zien. Hier worden de Zilveren Krekels en de Zapp Theaterprijs uitgereikt.

Binnen het NTF zijn drie jury's actief: de Nederlandse Toneeljury en de jury's van de BNG Bank Nieuwe Theatermakersprijs en de Nikon Theaterfotografieprijs, samen goed voor 8 theaterprijzen. Daarnaast worden op het festival tweejaarlijks de Erik Vos Prijs, de Roel Oostraprijs, de Prijs der Kritiek, de Taalunie Toneelschrijfprijs en het Theater Tekst Talent Stipendium van het Prins Bernhard Cultuurfonds uitgereikt. Sinds 2014 wordt het afsluitende Gala van het Nederlands Theater door het festival zelf geproduceerd, in nauwe samenwerking met Stadsschouwburg Amsterdam. Hier worden nog eens 10 theaterprijzen uitgereikt, waaronder de VSCD Toneelprijzen en de Gouden Krekels. Het AFF kent haar eigen jury en nog eens een reeks aan onderscheidingen waaronder de Dioraphte Amsterdam Fringe Award en de Director's Choice Award waarbij een Fringe-artiest wordt uitgenodigd om in het NTF te komen spelen.

In de komende jaren wil het NTF zich weer nadrukkelijk profileren als Nederlands - Vlaams festival. Het Vlaamse theateraangebod is nagenoeg uit de Nederlandse theaters verdwenen en andersom. Deze blikvernaauwing binnen een en hetzelfde taalgebied vinden we zorgelijk.

Anders dan alleen een prijzenregen of hoogtepuntenshow wil het NTF meer en meer een platform van nieuwe ontwikkelingen zijn. Nu succesvolle voorstellingen steeds vaker hernomen worden na het festival (iets wat het festival altijd actief heeft gestimuleerd), of zelfs pas worden geboekt nadat ze op het festival

'in de prijzen' zijn gevallen, krijgt het festival steeds nadrukkelijker een signalerende, agendabepalende functie.

## **2. Artistieke uitgangspunten, signatuur en beschrijving activiteiten**

Dit is een sterk verkorte weergave van onze uitgangspunten en activiteiten.

Het Nederlands Theater Festival wordt gedreven door het ideaal om mensen met de liefde voor theater te begiftigen, te beginnen bij kinderen en hun ouders. Juist nu is blikverruiming, reflectie, kritische waarheidsvinding en nuance noodzakelijker dan ooit. De live ontmoeting met anderen in het theater biedt daarbij een belangrijke sociale meerwaarde.

Wij zien onze activiteiten als een compositie die een scherp beeld geeft van actuele ontwikkelingen in de theaterindustrie.

Nu het meer ingevoerde publiek ruimschoots op het festival aanwezig is en ook specialisten en vakgenoten er inhoud van hun gading vinden, (verhouding regulier publiek – professional is ongeveer 80–20) zal het festival de komende jaren uitbreiden met een programma dat ook het grote landelijke theaterpubliek motiveert om kennis te nemen van het Nederlandse en Vlaamse theater. De gegarandeerde kwaliteit is een van de belangrijkste troeven van de juryselectie. Ook de live ontmoeting en interactie met belangrijke representanten van het vak is een grote kracht, zeker wanneer er op het festival veel te leren valt. Uitbreiding naar andere zalen als Koninklijk Theater Carré, DeLaMar en Theater de Meervaart hoort bij de groei die ons voor ogen staat.

Investering in essentiële festivalelementen, de mogelijkheid om vooral in de weekenden meerdere voorstellingen achter elkaar te zien en arrangementen met ANWB, NS en hotels, restaurants, bijvoorbeeld in combinatie met museumbezoek moeten de landelijke uitstraling verder versterken.

### **Wat is er nieuw in 2017 – 2020?**

Ook een andere benadering van het geheel moet het festival meer aantrekkingskracht geven. Dit doen we niet door breder te programmeren dan het festival nu al doet. Met de Vlaamse en Nederlandse juryselectie, het Amsterdam Fringe Festival, de jeugdselectie, de Mimeprijs, Circuit X en de BNG Bank Nieuwe Theatermakersprijs en Nieuwe Grond, heeft het festival immers al een breed palet aan toneelvoorstellingen in huis.

Ons ideale festival is een Gesamtkunstwerk, dat in haar vorm grensverleggend, experimenteel, bevreemdend, inspirerend en onconventioneel is. Juist een festival leent zich voor een vernieuwende, tegendraadse aanpak die bestaande uitgaans- en theaterconventies ondervraagt en maatschappelijke kwesties niet schuwt. Bij ons leeft het gevoel dat we ons in de afgelopen jaren iets te veel gevoegd hebben naar 'wat hoort'. Het randprogramma begaf zich meestal keurig tussen de lijntjes.

Het betrekken van andere kunstdisciplines bij het vorm geven van het festival is wat ons betreft een van de sleutels naar het creëren van een meer opwindend geheel waarin mainstream en avant-garde elkaar

treffen. De directeur neemt nadrukkelijker de positie in van creatief directeur, waarbij het festival zelf als kunstwerk wordt benaderd.

In de komende kunstenplanperiode willen we ons nadrukkelijker profileren als showcasefestival met het oog op de binnen- en buitenlandse markt. Onder de noemer The International Pro willen we het festival uitbreiden met een arrangement gericht op de internationale professional. Een redactieraad zal het festival adviseren welke voorstellingen als showcasevoorstelling aan te merken en deze eventueel met boventiteling aan het programma toe te voegen. Binnen het budget willen wij ruimte vrij maken voor het uitnodigen van toonaangevende theaterjournalisten en programmeurs. Daarnaast willen we internationale professionals de mogelijkheid bieden tot het geven van een workshop binnen het festival.

### **Naar buiten kijken: Internationale samenwerking**

De voorloper van het Nederlands Theater Festival, Het Theaterfestival genaamd, was geïnspireerd op het Berlijner Theatertreffen. Aanvankelijk werkten het Vlaamse Theaterfestival, dat ook al was geïnspireerd op Theatertreffen en Het Theaterfestival nauw samen: er was zelfs maar één jury voor beide landen. Inmiddels is samenwerking noodzaak geworden: het Vlaamse theater verdwijnt steeds meer uit de Nederlandse zalen en andersom. Bijeffect is dat Vlaamse acteurs minder snel in aanmerking komen voor een Toneelprijs als de Louis d'Or of Theo d'Or.

Samenwerking tussen Nederland en Duitsland is een belangrijke bron van inspiratie en nieuwe ontwikkelingen binnen het theatergenre. De intendant van de Berliner Festspiele Thomas Oberender zei in zijn Staat van het Theater: 'Nederland was voor de Duitstalige theaterwereld een continue bron van esthetische inspiratie. Er zijn veel redenen waarom het Duitstalige publiek en zijn theater gefascineerd naar Nederland kijkt. De samenwerking van lokale en landelijke instellingen was – moet ik echt zeggen: was? – richtinggevend'. We vinden het daarom tijd om de samenwerking met de buurlanden te intensiveren. Daar heeft niet alleen de theatersector baat bij, het verruimt ook het perspectief van de bezoeker.

Wat ons met Duitsland en dan met name Theatertreffen voor ogen staat is een uitwisseling op het niveau van voorstellingen, jury's en theatercritici, regisseurs en acteurs. Een gelijksoortige samenwerking ambiëren we met Copenhagen Stage, wat een vergelijkbaar festival is met ons festival, Het Vlaamse Theaterfestival en Theatertreffen.

### **Festivallab**

Ofschoon het festival vaste onderdelen kent is het toch steeds aan verandering en continue verbetering onderhevig. Jaarlijks worden nieuwe onderdelen in de praktijk getest. Om meer continuïteit te geven aan de 'best and worst practices' willen we deze praktijk samen met de Fringe (de zogenaamde Moonshots) en Nieuwe Grond verder gestalte geven binnen een 'festivallab' en de resultaten hiervan inzichtelijk maken voor professionals en publiek.

### **Festival Nieuwe Grond**

Nieuwe Grond is het verdiepingsprogramma van het NTF. Oorspronkelijk opgezet als festival over kunst en engagement op landgoed De Baak in Driebergen-Zeist werd het in 2014 opnieuw leven in geblazen door theatermaker en journalist Anoen Nuyens als onderdeel van het festival in Amsterdam. Daarmee kreeg het NTF het dramaturgische fundament die het nodig heeft.

Met Nieuwe Grond wordt nu een nieuwe weg ingeslagen. Nieuwe Grond wil af van het idee een randprogramma te zijn en enkel te reflecteren op actuele ontwikkelingen in de sector en de samenleving. Nieuwe Grond zal zich expliciet profileren als een doe- en denkplatform. Naast het creëren van tijdelijke denkruimtes waar kunstenaars, beleidsmakers en critici samenkomen, wil Nieuwe Grond ook aanjager zijn van nieuwe en prikkelende voorstellen. Het wil ruimte creëren voor nieuwe ideeën over de inrichting van onze sector, de relatie tussen kunst en politiek en de rol van kunst in de samenleving.

Nieuwe Grond wil op deze manier experiment 'aan de achterkant' bevorderen. Nu wordt er vooral geëxperimenteerd op het podium. Het beleid, de inrichting van een gezelschap, de praktijk die je samen deelt als sector krijgt niet de artistieke aandacht die het verdient. Want het landschap rondom het kunstwerk heeft in hoge mate invloed op het kunstwerk zelf. Daar zullen we ons in deze veranderende tijden meer bewust van moeten worden.

### **Educatie**

Het Nederlands Theater Festival kent een educatieprogramma waarbij middelbare scholieren het festival bezoeken en een workshop volgen. Studenten van de theateropleidingen in Amsterdam, Utrecht, Arnhem en Maastricht bezoeken het festival veelvuldig.

Wat ons zorgen baart is de onbekendheid met het theater onder docenten van opleidingen tot Leraar Basisonderwijs en Middelbaar Onderwijs. Bezuinigingen op de culturele ontwikkeling van kinderen is sowieso een punt van zorg. We willen daarom een Docentendag ontwikkelen die docenten een completer beeld geeft van het aanbod en de theaterpraktijk.

Het publiek vraagt overigens ook om meer informatie. Uitleg over de voorstelling, de motivatie van de jury, een infostand: het zijn allemaal vragen die duiden op een grotere betrokkenheid van het publiek dat er meer 'in' lijkt te willen duiken.

In samenwerking met de Vereniging Acteursbelangen ACT willen we acteerworkshops aanbieden, die voor amateurs met professionele ambities en jongeren met een krappe beurs toegankelijk zijn.

### **Jaarlijkse Expositie**

Het NTF is begonnen met het organiseren van exposities in samenwerking met het voormalige Theatermuseum ondergebracht bij de afdeling Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam. Een schat aan theaterrekwisieten, kostuums en ander archiefmateriaal ligt opgeslagen, onzichtbaar voor het publiek. Ieder jaar willen we tijdens het festival een expositie inrichten die steeds een ander aspect van het theatervak belicht.

**Tot de vaste onderdelen van het Nederlands Theater Festival zullen ook in 2017 – 2020 behoren:**

### **De Opening / Staat van het Theater**

De opening van het NTF met de uitreiking van de BNG Bank Nieuwe Theatremakersprijs en natuurlijk de Staat van het Theater ontwikkelde zich tot een happening in de grote zaal van de Stadsschouwburg waarvoor sinds twee jaren een wachtlijst bestaat. Naast de Staat van het Theater bestaan ook de Staat van het Jeugdtheater en de Staat van het Teksttheater.

### **De officiële juryselectie van de Nederlandse Toneeljury**

De officiële juryselectie vormt samen met de uitreiking van de belangrijkste Nederlandse Toneelprijzen de kern van het NTF. De Nederlandse Toneeljury bestaat uit 8 leden afkomstig uit het hele land, inclusief voorzitter Ferry Mingelen. De jury kent een vicevoorzitter in de persoon van Walther van den Heuvel, Hoofd Programmering van de Rotterdamse Schouwburg.

De Nederlandse Toneeljury is een breed samengestelde vakjury waarin vertegenwoordigers uit het kleine zalen circuit en uit de (stedelijke en provinciale) schouwburgen vertegenwoordigd zijn. Daarnaast hebben in de jury critici en theaterwetenschappers zitting. Zij maken een selectie op basis van criteria die jaarlijks opnieuw scherp worden gesteld. We streven ernaar een Vlaams jurylid aan de jury toe te voegen. De jury selecteert jaarlijks de tien beste voorstellingen van het seizoen, bestaande uit 5 voorstellingen uit de grote zaal en 5 uit de kleine zaal. De jury bepaalt tevens de winnaars van de meest prestigieuze Toneelprijzen, waaronder de Louis d'Or en de Theo d'Or. Naast de juryselectie willen we ook de genomineerden voor de Mimeprijs laten zien.

Het Theaterfestival in Vlaanderen en het NTF presenteren beide voorstellingen uit elkaars selectie. Voorstellingen die in beide landen te zien zijn noemen we Kroonjuwelen van de Lage Landen. Beide festivals streven er naar om het volledige programma van Circuit X een plek te geven. Onderzocht wordt de mogelijkheid om een Prijs voor de Vlaams-Nederlandse samenwerking in het leven te roepen.

### **De Genomineerden voor de BNG Bank Nieuwe Theatremakersprijs**

Een nieuwe generatie theatermakers is te vinden bij de genomineerden voor de BNG Bank Nieuwe Theatremakersprijs. Een vijfkoppige vakjury onder leiding van voorzitter Maarten Verhoef nomineert jaarlijks zo'n zes tot acht voorstellingen van theatermakers die hun eerste schreden op de professionele podia al enige tijd hebben gezet en na een of twee tournees grotere publieke erkenning verdienen als stimulans voor een volgende stap in hun carrière. Zo vormt de BNG Bank Nieuwe Theatremakersprijs de brug tussen de Fringe en het gevestigde circuit.

### **Toneelteksten**

Een nieuwe traditie op het Nederlands Theater Festival is de Dag van de Toneeltekst. Deze dag staat in het teken van hedendaagse toneelteksten en hun schrijvers. De dag wordt georganiseerd in samenwerking met de Tekstmederij, Taalunie en Prins Bernhard Cultuurfonds.

### **Dag van de Programmering**

Een instrument om verschraving van het theateraanbod tegen te gaan is sinds drie jaren de Dag van de Programmering. Hier ontmoeten zo'n 60 landelijke programmeurs elkaar en reflecteert men op het vak, onder andere naar aanleiding van de 'programmeurspeech'.

### **TFJong**

TFJong in de Wijk is de jeugdeditie van het Nederlands Theaterfestival dat plaatsvindt in Jeugdtheater de Krakeling, Oostblok, Podium Mozaïek, De Meervaart en het Bijlmerparktheater. Een festival dat aandacht genereert voor jeugdtheater in Amsterdam en daarbuiten. TFJong laat gedurende de tien festivaldagen de Zilveren Krekel winnaars zien, aangevuld met de genomineerden voor de Zapp theaterprijs en de Keuze van de diverse theaters.



Op de laatste festivaldag vindt de Jeugdtheaterdag voor professionals plaats. Hier wordt de ‘Staat van het Jeugdtheater’ uitgesproken en worden de winnaars van de Zilveren Krekel in het zonnetje gezet. Ook wordt de ZAPP theaterprijs uitgereikt en pitchten talentvolle jeugdtheatermakers voor het Jeugdtheaterfonds. De ZAPP prijs uitreiking wordt uitgezonden op ZAPP en op het Jeugdjournaal.

Het festival is er voor iedereen en biedt kinderen en jongeren van 2 tot en met 17 jaar een laagdrempelige kennismaking met theater. Het doel is om in 2020 een jeugdtheaterfestival te hebben neergezet dat zich kan meten met een publieksfestival als CineKid.

### **De Keuze van de WijkJury**

De WijkJury bestaat uit vrouwen én mannen met verschillende culturele achtergronden die woonachtig zijn in diverse Amsterdamse wijken. Traditiegetrouw wordt de favoriet van de WijkJury opgenomen in het programma van het NTF. De Keuze wordt op het festival omgeven met een feestelijke huldiging van de winnaar en een kennismaking van het publiek met de juryleden.

### **Theatervooropleiding**

De Theatervooropleiding Amsterdam is een parttime vooropleiding en heeft de ambitie om jong uitvoerend talent klaar te stomen voor het landelijke kunstvakonderwijs. Wij ondersteunen de Vooropleiding door het ‘om niet’ leveren van faciliteiten, kennis en menskracht.

### **De Keuze van het Festival en special events**

Hier is de mogelijkheid voor de directeur van het festival om zijn of haar stempel op het festival te drukken, bijvoorbeeld wanneer een voorstelling representatief lijkt voor actuele ontwikkelingen maar niet door de jury is geselecteerd.

### **Het Gala van het Nederlands Theater**

Met de VSCD is afgesproken dat het Gala van het Nederlands Theater ook in de komende jaren afsluitert van het festival blijft. Het Gala wordt uitgezonden op Radio1 en gestreamd op internet. Een nieuwe opzet, waarbij een jonge regisseur samen met een jonge tekstschrijver het Gala voor zijn rekening neemt heeft het Gala nieuw elan gegeven. Het Gala wordt bezocht door honderden acteurs. Ook wordt het publiek in de gelegenheid gesteld om kaarten te kopen.

### **TF on Air / TF Talks**

De digitale revolutie heeft het uitzenden van eigen ‘materiaal’ de afgelopen jaren zo veel gemakkelijker gemaakt dat we met recht kunnen spreken van ‘TF on Air’. Deze ontwikkeling zal zich in de komende jaren in sneltreinvaart voortzetten en grote gevolgen hebben voor de uitstraling en het bereik van het festival dat behalve lezingen bijvoorbeeld ook voorstellingen live in 360 graden kan gaan uitzenden.

### **Het Amsterdam Fringe Festival: versterking en voorzetting van de visie 2017-2020**

De periode 2017-2020 moet leiden tot een nieuwe benadering van de manier waarop het Amsterdam Fringe Festival werkt, communiceert, opleidt en vernieuwt door het zich eigen maken van ‘moonshot thinking’.

Moonshot thinking kenmerkt zich volgens de nieuwe algemeen- en artistiek coördinator van de Fringe Rob Murray door het streven naar een onmogelijk idee. Het streeft naar iets fantastisch, om er vervolgens

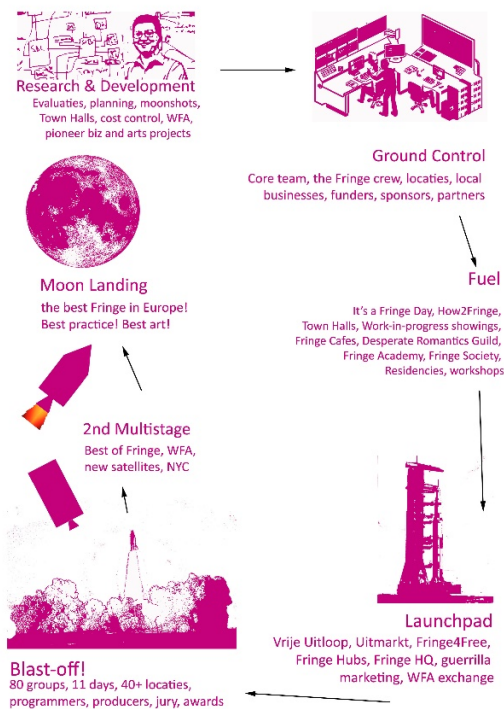


alles aan te doen om dat doel daadwerkelijk te halen. Dit alles vanuit een gemeenschappelijk gevoel dat ‘alles mogelijk is’.

Er is een grote behoefte aan een omgeving zoals de Fringe die energiek, uitdagend, ambitieus en wendbaar is. Die over grenzen kijkt, zoekt naar direct contact, structuren afbreekt, regels ondervraagt en de noodzaak inziet van nog grotere toekomstdromen. Dit is een omgeving die verder kan en moet reiken dan de 11 dagen van het festival zelf. Het AFF wil zo’n plek blijven creëren en ontwikkelen door het jaar heen, met het festival als ‘kers op de taart’. Op deze manier wil AFF in 2020 bekend staan als het beste Fringe festival in Europa en een voorloper zijn door zich te richten op:

- Een open-access-model, gedreven door artistieke vrijheid en empowerment, gebaseerd op een nauwe verbondenheid met de artistieke community, co-ownership en loyaliteit;
- Een stadsfestival, geworteld in de artistieke geschiedenis van Amsterdam met een sleutelrol in de toekomstige ontwikkelingen op het gebied van cultuurpolitiek en ondernemerschap;
- Een ‘best practice’ op het gebied van Arts Leadership en organisatie, verspreiden van de (inter)nationale mogelijkheden en reputatie van ‘Dutch Fringe Theater’ door de World Fringe Alliance (WFA);
- Een versterking van de rol van de Fringe ‘door het jaar heen’ voorbij de 11 dagen die het festival duurt, verdieping van de investering in de ontwikkeling van kunstenaars, publiek en professionals;
- Een verdere ontwikkeling van het merk ‘fringe’: als een houding, een genre zonder grenzen, als een gebied dat verder reikt dan een festival.

De operationele mix ziet er in de komende jaren dan als volgt uit:



## Research & Development

- Evalueren planning en output voorgaande jaar, analyse publieksopbouw (kwantitatief en kwalitatief), evaluatie programmaonderdelen, wijzigingen waar nodig en afstemmen op kernvisie.
- Elk teamlid pitcht een 'moonshot' voor het komende jaar – bijvoorbeeld de ontwikkeling van een nieuwe technologie/nieuw systeem/project. Het team kies het beste idee en ondersteunt in uitvoering ervan binnen de context van het festivallab.
- Artiesten kunnen in aanmerking komen voor een startkapitaal om een moonshot project te realiseren – bvb een geheel onwaarschijnlijke samenwerking, een nieuw genre of een hoogstorigineel idee. Fringe maakt een shortlist en legt deze voor aan een commissie die het beste idee uitkiest.
- Kostenbeheersing en vastleggen begroting komend jaar.
- Samenwerken met de World Fringe Alliance: bepalen agenda en plannen komend jaar. Ground Control
- Consolideren bestaande relaties tussen en met partners (financiers, bedrijven, theaters, leveranciers).
- Ontdekken en ontwikkelen nieuwe relaties met lokale organisaties/bedrijven in 'hub'-gebieden.

## Fuel

### *ITs a Fringe Day (feb)*

Afgestudeerde studenten kunstvakopleidingen krijgen workshops, keynotes, ronde tafel gesprekken en informatie over Fringe en het onafhankelijke circuit. Zo kunnen zij kennis maken met Fringe artiesten en artistieke leiders, praten over werk en ondernemerschap en kan Fringe dienen als inspiratiebron voor 'nieuwe' makers.

### *How2Fringe Workshops (3 per jaar)*

Gespecialiseerde workshops voor geregistreerde Fringe artiesten op het gebied van bvb projectplanning, pr, marketing, begrotingen, financiering. De workshops worden ontwikkeld en geleid door het Fringe team en artiesten die in de Fringe (hebben) (ge)staan.

### *Town Halls (2-4 per jaar)*

Informeel bijeenkomsten met Fringe artiesten, waar urgente en/of interessante onderwerpen/uitdagingen worden besproken. Ook dit draagt bij aan het transparant maken van de manier waarop de Fringe werkt en versterken en ontwikkelen van de community.

### *Vertoning 'Work in progress' (tweemaandelijks)*

3-4 Artiesten presenteren op een avond de aanzetten van hun productie (max 10 minuten) in een semi-open constructie voor trouw Fringe-publiek, financiers, ondersteuners en hun collega's. Op deze manier kunnen ze hun werk blijven ontwikkelen binnen een constructief kritische omgeving.

### *Fringe Cafés*

Door het jaar heen ‘poppen’ Fringe Cafés ‘op’ in de verschillende stadsdelen. Deze zorgen ervoor dat de Fringe door het jaar blijft leven en mogelijke nieuwe doelgroepen worden ontsloten. Daarnaast biedt het ook een nieuwe inkomstenbron en kan het AFF hierdoor de relatie met lokale ondernemingen, entrepreneurs en leveranciers concretiseren en uitbreiden.

### *Feast of Fools*

Een lidmaatschap programma dat ontwikkeld wordt voor professionals en oud-fringe artiesten voortbouwend op de ‘Desperate Romantics Guild’ waar niet werd gesproken over ondernemerschap.

### *Fringe Academy*

Een van de belangrijkste educatietrajecten van het AFF: 3-5 kandidaten worden ieder jaar geselecteerd en werken nauw samen binnen het Fringe team. Dit is op vrijwillige basis, maar geeft hen de kans om vaardigheden op te doen. Hun taken worden afgestemd op hun interessegebied: pr, management, productie, zakelijk etc.

### *Fringe Society*

Informele groep professionals uit niet-culturele veld. Deze groep fungeert als ambassadeurs, zijn actief als verbinders met potentiële partners/financiers en staan de Fringe met raad en daad terzijde binnen hun expertise, bvb: nieuwe media (kassasysteem), bankwezen, juridische zaken, toerisme, belastingen etc.

### *Residenties en workshops*

Om het AFF blijvend te ontwikkelen en in de voorhoede van het artistieke veld – of het nu inhoudelijk, institutioneel of beleidsmatig is – wil het AFF een aantal residenties en/of workshops opzetten met nationale opleidingen en met internationale partners (Familie Flöz (Berlin), Lecoq (Parijs), Rhodes University & University of Cape Town). Ook dit is een alternatieve inkomstenbron, geeft artiesten mogelijk werkgelegenheid en zorgt voor kruisbestuiving op zowel artistiek als zakelijk vlak.

### **Launchpad**

Dit terrein omvat alle marketing- en pr-strategieën die ontwikkeld worden om Fringe-artiesten zo (kosten)efficiënt mogelijk te ondersteunen. Dat gebeurt bijvoorbeeld door de nadruk op speciale evenementen in aanloop van het festival waar artiesten het (potentiële) publiek direct aan kunnen spreken door fragmenten uit hun werk te laten zien of een speciaal gecreëerde live ‘teaser trailer’.

### **Blast-Off!**

Alle evenementen en activiteiten komen samen in het festival, met zo’n 80 producties op meer dan 40 locaties in Amsterdam. Makers kunnen kiezen uit een aantal vaste Fringe locaties die door het festival ‘geleverd’ worden. Daarnaast kunnen makers ook alternatieve locatie ‘meebrengen’ naar de Fringe wat er ook voor zorgt dat er jaarlijks verrassende nieuwe locaties bijkomen zoals matrassenwinkels, taxi’s of snackbars. Makers die beginnend zijn of een korte voorstelling in café-setting hebben kunnen zich opgeven voor de Fringe4Free: een gratis open programma in het Fringe Theater. Hier kan het publiek ’s avonds naar de Fringe Nachtclub. Winnaars van het AFF in het voorgaande jaar en van buitenlandse Fringe Festivals staan in het enige gecreëerde onderdeel binnen de Fringe: de Best of Fringe.

Tijdens het festival organiseren we ook Promotor’s Brunches en andere ontmoetingen waar kunstenaars en (inter)nationale programmeurs, producenten en artistiek leiders elkaar kunnen inspireren. Het festival

eindigt met de Fringe Awards Evening. De jury bestaat uit programmeurs en directeurs van theaters of festivals, oud-Fringe artiesten, producenten, journalisten en een jurylid uit een andere discipline. De winnaars van de Fringe Awards beginnen in het voorjaar met een nationale Best of Fringe Tour naar o.a. Utrecht, Rotterdam, Den Haag, Arnhem en Amsterdam. In samenwerking met Voor de Kunst worden vanaf 2016 workshops gekoppeld aan de tour: zo voegen we de expertise van beide partijen samen, delen we kennis op het gebied van ondernemerschap en kunnen we lokale kunstvakopleidingen en andere belanghebbenden aantrekken door een interessante 'package deal' te bieden.

Internationaal reist 'Dutch Fringe Theater' regelmatig naar het buitenland via het netwerk van de WFA. Er bestaat een overeenkomst met National Arts Festival Grahamstown en Brighton Fringe dat ze de winnaar van de Dioraphte Award programmeren. Tussen 2017-2020 willen we deze afspraak verder formaliseren en professionaliseren. Daarnaast willen we de banden met andere WFA-leden verstevigen en ons richten op de vestiging van 'Dutch Fringe Theater' in Amerika (met name via Hollywood- en New York Fringe). Tot slot willen we de relaties met onafhankelijke theaters in het buitenland verder ontwikkelen.

### **Moonlanding**

Dit is de 'landing' van de moonshot: de komende vier jaar het AFF ontwikkelen tot het beste Fringe festival in Europa.

## **3. Bijdrage aan de ontwikkeling van de podiumkunsten**

Het NTF en AFF maakten sinds de oprichting in 2006 tien enerverende jaren mee waarin het theaterlandschap als gevolg van de bezuinigingen dramatisch veranderde. Met het verdwijnen van de productiehuisen, de opheffing van Theater Instituut Nederland, Bureau Promotie Podiumkunsten en het teruglopen van het toneelaanbod in de theaters verschoof het bestaansrecht van beide festivals gaandeweg van nut tot noodzaak. We namen taken over van het TIN en het BPP, zoals de organisatie van het Gala van het Nederlands Theater, de BNG Bank Nieuwe Theatermakersprijs, de Programmeursdag, de Theaterfotografieprijs, het organiseren van debatten en gesprekken over theater binnen Nieuwe Grond en vooral het bieden van een podium aan nieuwe makers die binnen het AFF in hun ondernemerschap worden begeleid.

Het NTF won aan status als ultiem platform van de jaarlijkse State of the Art in de theaterindustrie: items van de tien geselecteerde producties worden jaarlijks zelfs opgenomen in de Bijzondere Collecties van de UvA. 'Verdiepingsfestival' Nieuwe Grond bleek een essentiële toevoeging aan het geheel. Ook TFJong met haar jeugdtheaterselectie groeide en breidde zich uit naar meerdere locaties. Het NTF heeft zich in de afgelopen jaren bewezen als belangrijk promotieplatform voor theater, zowel nationaal als internationaal en als agendabepalend podium voor reflectie op de discipline. Het festival kan rekenen op een veelheid aan uitverkochte zalen en ruime media aandacht. Steeds meer buitenlandse bezoekers, zowel professionals als cultuurtoeristen bezoeken het festival.

Het Amsterdam Fringe Festival (AFF) bewees haar waarde als ontwikkelingsplatform voor nieuwe makers en vestigde haar naam als een van de meest uitgesproken festivals van ons land. Dit vertaalde zich in 5 sterren recensies en een sterkere reputatie.

In de afgelopen twee kunstenplanperiodes namen we de ruimte om te zoeken naar nieuwe vormen en innovatieve manieren om nieuw publiek bereiken. Dat leverde een reeks aan innovaties op als culturele makelaarsborden aan de Amsterdamse gevels, een eigen kassa-systeem en het Language No Problem-logo, maar ook de nodige prettige mislukkingen. Zo zijn bepaalde voornemens, als het nieuw leven inblazen van de Toneel Publieksprijs (nog) niet gerealiseerd.

Het AFF heeft zichzelf continue bevroegd, aangepast en waar nodig uitgebreid. Door de tegendraadse manier van programmeren, de nadruk op onafhankelijkheid, ondernemende artiesten en internationale oriëntatie begon de Fringe als enfant terrible van de theatersector. Inmiddels is de Fringe een noodzakelijke speler geworden binnen het freelance, onafhankelijke, 'do-it-yourself' circuit en een thuishaven voor vele nationale en internationale artiesten.

De Fringe is een platform voor talent dat zich niet per se richt op 'jong talent' (hoewel nog steeds het grootste deel), maar meer en meer in de richting is gegaan van een open ruimte waar mogelijkheden zijn voor innovatie, experiment en grenzeloosheid. Ook steeds meer 'gevestigde' makers weten hun weg naar AFF te vinden en beschouwen het als mogelijkheid om hun eigen(gerijde) werk te laten zien en er samen te werken met jonge makers en/of uitvoerend kunstenaars uit een andere discipline. Het is deze ontwikkeling die ervoor zorgt dat het festival blijft innoveren en het aantal premières uit binnen- en buitenland op het AFF zienderogen toeneemt.

#### **4. Plaats in het veld**

Het NTF blijft allereerst een toneelfestival met een promotionele taak; het enige in zijn soort binnen Nederland. Uitstapjes naar andere disciplines als cabaret of dans vinden alleen plaats wanneer daar een artistieke aanleiding toe is, zoals Tauberbach het festival in 2014 opende. Het Amsterdam Fringe Festival is multidisciplinair en heeft van 'oudsher' meer verwantschap met beeldende kunst dan met comedy. In de Fringe is daarom we veel live art te vinden, maar in tegenstelling tot andere fringe festivals geen comedy of cabaret. Het AFF geldt internationaal als een van de meer vrijgevochten Fringe festivals.

Het NTF versterkt het aandeel Vlaamse voorstellingen is daarmee een aanvulling op het bestaande aanbod in Nederland. Daarnaast komt er meer samenwerking met andere ons omringende landen. De gidsfunctie van het festival geldt niet alleen het publiek maar ook theaterprogrammeurs en andere professionals.

Het NTF is een spin in het web van de theaterindustrie en bestaat dankzij talloze samenwerkingsverbanden met theaters, gezelschappen en culturele instellingen in binnen- en buitenland.

De Fringe is gebouwd als een thuis voor artiesten waar ze totale creatieve vrijheid genieten. Dit betekent dat alles in dienst staat van de kunstenaar en hun artistieke product. Niet alleen is het business model financieel gericht op de artiest (empowerment door middel van workshops ondernemerschap, 80% recette, netwerkbijeenkomsten etc.), maar ook garandeert het dat het AFF zich niet mengt in de artistieke uitkomst. Het AFF blijft hartstochtelijk niet-gecensureerd: wij zijn afhankelijk van de veranderende verbeelding en professionaliteit van makers om het festival jaar na jaar steeds weer anders vorm te geven. Deze manier van werken is nog steeds ongewoon in het Nederlandse culturele landschap, althans:

voor een festival. Dat krijgen we ook terug van artiesten, die hun waardering tonen door betrokkenheid en loyaliteit.

Om in de voorhoede te blijven en goed te reageren op ontwikkelingen in de samenleving, is het luisteren naar de behoeften en feedback van de community (artiesten, vrijwilligers, Society leden, publiek, professionals, partners, locaties etc.) essentieel. De dialoog met de community vindt plaats in een informele setting: van Town Hall meetings tot How2Fringe workshops en maakt dat artiesten nauw samenwerken met het kernteam van de Fringe, de locaties waar ze staan en met elkaar.

AFF is ambitieus. Niet dat die ambitie verbonden is aan een streven om de grootste of meest commerciële Fringe te worden – dat laten we aan Edinburgh over. Wij willen een inspirerend, non-conformistisch model zijn voor vernieuwing en vooruitstrevendheid in festivals, dat artiesten stimuleert om nog uitzonderlijker werk te maken, dat een betrokken publiek trekt en een wisselwerking stimuleert die ervoor zorgt dat zij de Fringe zien als een festival dat ‘van hen’ is. AFF moet op zodoende een grotere aanzuigende werking krijgen op het internationale Fringe circuit.

Fringe vertakt zich in een constellatie van verbindingen, partners en stakeholders die samen de Fringe community vormen. Deze beperkt zich niet tot de usual suspects maar breidt zich uit tot podia als Dutch Design Week, Incubate, Zwarte Cross, Gaudeamus en ReWire, om de potentiële markt van excellente Fringe voorstellingen te vergroten.

## **5. Ondernemerschap**

### **5a. Bedrijfsvoering en financiering**

Ondanks de vrij zware jaren als gevolg van de bezuinigingen stegen de eigen inkomsten van 66 % in 2013 naar 72 % in 2015. Er zijn geen lange termijn investeringen gedaan: wel is er na tien jaar nomadisch werken een vast kantoor op huurbasis gevonden, wat de effectiviteit van de organisatie sterk ten goede komt.

Wij voorzien geen grote veranderingen binnen de organisatie zoals deze nu is. Wel is het gezien de huidige werkdruk vanwege de uitbreiding van taken in der loop der tijd en de nieuwe eigen ambities noodzakelijk om meer uren beschikbaar te stellen aan het huidige team. Ook de organisatiestructuur blijft voornamelijk ongewijzigd. De samenstelling van de Raad van Toezicht wordt najaar 2016 herzien. De oorspronkelijke raad bestond uit de oorspronkelijke initiatiefnemers (Stadsschouwburg Amsterdam, Holland Festival, Vereniging Nederlandse Theaterproducenten, Theater Instituut Nederland en Bureau Promotie Podiumkunsten) waarvan er drie niet meer bestaan. Deze Raad was noodzakelijk voor het creëren van draagvlak binnen de sector. Er bestaat nu behoefte aan een Raad van Toezicht die meer nieuwe verbanden legt met bedrijfsleven, politiek, andere kunst disciplines, creatieve industrie en advocatuur.

Bij het Fonds Podiumkunsten vragen we aan als festival in de categorie groot. Tenminste 50 % aan eigen inkomsten is gelet op onze ervaringen in de afgelopen jaren haalbaar. We zijn echter positiever over het verwerven van meer inkomsten uit recette en door de uitruil van diensten, dan over het verwerven van klassieke sponsorgelden, al zijn we in 2016 begonnen met een Wijzer Werven traject. Het festival groeit

vooral door samenwerking. Meer dan voorheen zullen gezelschappen, voor wie spelen op het festival vaak al een forse investering is, moeten delen in het risico.

Kwetsbaar blijft de relatieve afhankelijkheid van de grotere private fondsen waarmee overigens een goede band bestaat. Tegelijkertijd denken we de samenwerking met de stadsdelen van Amsterdam te kunnen intensiveren. Ook de samenwerking met Vlaanderen, de Europese festivals, binnen de World Fringe Alliance, met Leeuwarden 2018 en de Nederlandse Gemeenten in het kader van Fringe on Tour, maken de mogelijkheden tot het verwerven van extra inkomsten via andere kanalen groter.

Omdat we vinden dat onze activiteiten een weerspiegeling moeten zijn van ontwikkelingen binnen de maatschappij en daar bij voorkeur op vooruit moeten lopen is culturele diversiteit binnen het programma, publiek, personeel en partners voor ons een belangrijk item dat in de komende periode meer aandacht zal krijgen. Ook binnen de Nederlandse Toneeljury is culturele diversiteit een terugkerend onderwerp. Dat wij een groeiend cultureel divers publiek trekken, mede als gevolg van een groeiend cultureel divers aanbod binnen het festival, heeft momenteel vooral te maken met de groeiende kwaliteit van dat aanbod; uiteindelijk het enige criterium waar de jury voorstellingen op beoordeelt.

Ofschoon wij streven naar een steviger financiële basis dan in de afgelopen jaren het geval is geweest, waarbij overleven soms meer aandacht vergde dan bouwen, denken wij niet dat het verhogen van de begroting op zichzelf een duurzaam model is. Wij gaan voor een basis van waaruit wij naar gelang de projecten die wij realiseren (tijdelijk) kunnen uitbouwen om er vervolgens weer naar terug te keren.

Eenvoud, delen en effectief, lean (samen)werken zijn belangrijke kernwaarden binnen de organisatie. Wij zien het als een uitdaging om tegen zo min mogelijk verspilling van middelen, milieu en menskracht een zo optimaal mogelijk effect te bereiken. De Fringe en bijvoorbeeld het Gala van het Nederlands Theater zijn hier de meest concrete bewijzen van. Wij streven naar Lean Black Belt Certificering medio 2018.

Het AFF gaat over het aangaan van (on)logische en creatieve verbindingen die elkaar kunnen versterken en uitdagen. Zo hebben we bijvoorbeeld de Blue Boat Company als sponsor. Naast een financiële bijdrage van 10.000 euro, varen in de maand voorafgaand aan het festival tien boten met het Fringe logo door de grachten en gaan we vanaf 2016 een productie programmeren in één van de rondvaartboten.

De fringe wil de samenwerking met lokale ondernemers in de stadsdelen van Amsterdam intensiveren. We zijn ervan overtuigd in de verbinding tussen locaties, de artiesten, ondernemers en het publiek veel mogelijk is. De rol van het Fringe Theater, in 2015 opgetuigd in het leegstaande Fijnhout theater – als ‘main Hub’ en hoofdkwartier van crew en vrijwilligers – is daar een voorbeeld van. Niet alleen is het een uitstekende marketingtool met het oog op zichtbaarheid van het festival, maar het zorgt ook voor andere inkomstenbronnen zoals horeca en revitalisering van de locatie.

Het AFF heeft een gedreven team, het commitment van artiesten die Fringe beschouwen als een platform waar ze ‘eigenaar’ van zijn en goede strategische partners. Continue verbetering is een kernwaarde. Maar we moeten ook beseffen dat deze flexibiliteit, gedrevenheid en competentie om steeds weer te hervormen uitputtend kan zijn. Het is dan ook zaak een evenwicht te vinden tussen de ‘Do-It-Yourself’-mentaliteit van de Fringe en een evenredig inkomen dat de energie van het team kan ondersteunen en behouden. Hiervoor is niet alleen een financiële basis nodig, maar ook een verdere ontwikkeling van strategieën en instrumenten die het werk efficiënter en effectiever. Het AFF kan deze instrumenten



ontwikkelen. Zo bouwden we in 2013 ons eigen kassasysteem. Tegen het einde van 2017 willen we ons eigen CRM geïntegreerde app hebben ontworpen, geprogrammeerd en geïnstalleerd in samenwerking met de ontwikkelaars van ons kassasysteem. Vervolgens kan deze app weer door worden verkocht/verhuurd aan andere organisatie en een extra inkomstenbron opleveren. Deze manier van het creëren van 'business' uit 'Fringe business' heeft ook gewerkt voor de ontwikkelaars van het kassasysteem: die is onder meer verkocht aan de Universiteit van Nederland en Escape Rooms Valkenburg.

Om de mogelijkheden voor artiesten te vergroten, willen we ook investeren in de platformen die excellentie stimuleren en promoten binnen AFF: de Best of Fringe tijdens het festival en de nationale en internationale tour van de Award winnaars. Niet alleen door te zoeken naar inkomstenbronnen die deze onderdelen van het festival direct kunnen ondersteunen (uitbreiden financiering door verbinding met Voor De Kunst, Stichting Melanie en Europese fondsen bijvoorbeeld), maar ook door op zoek te gaan naar partners die de artiesten direct kunnen ondersteunen of hen te helpen aan te vragen bij bijvoorbeeld de internationale tak van het Fonds Podiumkunsten.

### **5b. Publieksbenadering**

Bij al onze activiteiten staan de theatermakers van dit moment centraal. AFF doet dit door ruimte te creëren voor experiment en buiten de muren van het theater te treden; een grenzeloze ode aan de Theatrale gekte. NTF doet dit door de beste voorstellingen van het moment en de ontwikkelingen – trends – binnen het theater te tonen. Nieuwe Grond creëert ruimte voor experiment achter de schermen van het theater. Wat is de functie van theater anno 2017-2020 en onder welke omstandigheden kan dat het beste tot zijn recht komen?

#### **Doelgroepen die de verschillende festivals beogen zijn:**

**AFF:** mensen die open staan voor het onbekende, zich willen laten verrassen en geconfronteerd willen worden. AFF biedt eyeopeners en triggert de verbeelding en fantasie. Primair richt AFF zich op leeftijdscategorie 20 - 35 jaar. Secundaire doelgroepen van het festival zijn achterban van de deelnemende groepen, expats en toeristen, jong theaterpubliek en internationale professionals. 34,7% van de bezoekers van is afkomstig uit Amsterdam, sinds 2014 is er een sterke toename van bezoekers buiten randstad, toeristen en internationale professionals.

**NTF:** mensen die zich door (gevestigde) kunstenaars willen laten raken of tot denken aangezet willen worden. NTF biedt kunstbeleving op een hoog niveau, maatschappij kritisch met een verrassende blik, over de hele breedte van het theater aanbod. Primair richt NTF zich op vaste en incidentele bezoekers van het festival en potentiële theaterliefhebbers tussen de 25 en 45 jaar. Sinds 2014 is deze laatste groep al significant gegroeid, 45% van de huidige bezoekers is tussen de 25 - 50 jaar is, komende jaren willen we dit percentage laten stijgen naar 55%. Secundaire doelgroepen zijn theaterprogrammeurs, journalisten, relaties, sponsors, subsidiënten en potentiële partners en subsidienten. Komende jaren gaan we ons richten op een groter landelijk en cultureel divers publiek en op de internationale markt van professionals, expats en cultuurtoeristen. De gemiddelde zaalbezetting van NTF is in de laatste drie jaar gestegen van 64% naar 75% en het totale bezoekersaantal is met 25% gestegen. Doel is om deze groei de komende jaren voort te zetten. De verhouding bezoekers binnen en buiten Randstad willen we laten groeien van 85-15 naar 70-30. Daarbij willen we het publieksonderzoek meer specificeren waardoor we in de toekomst nog meer doelgroep specifiek kunnen tartgetten.

**Nieuwe Grond:** professionals uit de theatersector (nationaal als internationaal), professionals uit andere sectoren als onderwijs en zorg, journalisten, critici en politici.

Met AFF als platform voor innovatie, experiment en grenzenloosheid en NTF met de bewezen kwaliteit en de plek waar huidige ontwikkelingen binnen het theater worden getoond, bestrijken de twee festivals het volledige kleurenpalet van het (eigentijdse) theater. Het publiek wordt hierdoor uitgedaagd het gehele spectrum van het theater te ervaren. Omdat ook de marketingcampagnes complementair aan elkaar zijn wordt een cross-over van doelgroepen gestimuleerd.

Het doel van kunst is middels een beleving iets bij de toeschouwer of bezoeker teweeg brengen. De verwachting die men van te voren heeft, beïnvloed de impact van deze beleving. Daarom is het zaak middels marketing een juiste verwachting te creëren, die prikkelt en aanzet tot een bezoek en die vervolgens te overtreffen.

Vanuit dit oogpunt wordt voor het bereiken van een nieuw publiek door beide festivals een campagne gecreëerd waarbij verrassende belevingen potentiële bezoekers kennis laten maken met wat ze kunnen ervaren en die hun enthousiasme stimuleert. Denk daarbij aan het onorthodoxe podium 'De Vrije Uitloop' op de Uitmarkt en de excentrieke Fringe optredens op de Zuidas en Sunday Arts Market. Of de campagnes die NTF in samenwerking met kunstenaars als Eddie The Eagle Museum, Curious Behaviour en Bert Hana ontwikkelt, zoals het Wildprojecteren en de Whattf campagne.

Daarnaast voeren beide festivals een meer klassieke campagne, bestaande uit posters, (online) acties en publicitaire aandacht in de media om de komst van de festivals aan te kondigen bij huidige en potentiële bezoekers en de festivals top of mind maken. Website en programmaboek zijn nog altijd essentiële tools voor het maken van de uiteindelijke keuze. Ook daarbij is het van belang dat men voorproefjes krijgt op de beleving.

Beide festivals proberen jaarlijks nieuwe vormen van communicatie uit om de interactie met doelgroepen te intensiveren en een breder bereik te bewerkstelligen. Zoals eerder beschreven in het plan worden resultaten hiervan voortaan gedeeld met de sector via [Festivallab.nl](http://Festivallab.nl).

Het bereiken van een breder en meer cultureel divers publiek is een doel van zowel AFF als NTF. Dit komt bij AFF tot uiting in de programmering en keuze van locaties. Zo is een groot deel van de programmering Language No Problem (LNP) en komt Fringe op plekken in de stad waar normaal geen theater is. Hierdoor wordt het voor een grotere doelgroep toegankelijk en brengen we Fringe naar de mensen toe. Daarnaast wil AFF de online communicatie verder ontwikkelen tot een strategie die gedurende het hele jaar een Fringe beleving biedt en waarmee de Fringe community verder uitgebouwd wordt, aansluitend bij de missie voor de komende vier jaar. De samenwerking van NTF met theaters met een meer landelijk imago en een grotere diversiteit in aanvangstijden en het bieden van korting bij de afname van meerdere voorstellingen in een weekeinde maakt dat NTF aantrekkelijker wordt voor een landelijk publiek. Arrangementen in samenwerking met andere (culturele) instellingen helpt deze groep te stimuleren tot een bezoek. Daarnaast heeft ook NTF een steeds groter LNP aanbod wat maakt dat expats en buitenlandse bezoekers een groeiende doelgroep is.

Ofschoon het aanbod cultureel divers theater binnen de selectie van de festivals groeit, blijft het profiel van de gemiddelde bezoeker tamelijk traditioneel. Daarom wordt in samenwerking met studenten van Kunst en Economie (HKU) en Communicatie en Multimedia Design (HvA) projectgroepen opgericht die onderzoek gaan doen en een advies-/conceptplan ontwikkelen voor campagnes gericht op potentiële

bezoekers met een cultureel diverse achtergrond. Verder gaan we actiever gebruik maken van de deskundigheid van (partner)organisaties als De Meervaart, Bijlmerpark, Likeminds en de WijkJury. Ook de samenwerkingen als CJP, Stadpas en WeArePublic worden gehandhaafd om een meer divers publiek te bereiken. Vanzelfsprekend zijn van NTF en het AFF uitgebreide marketingplannen beschikbaar.

## 6. Spreiding

Het festival speelt zich af in het centrum van Amsterdam en de stadsdelen Oost, West, Zuid/Zuidoost en Noord. De juryselectie van het NTF is vooral te vinden rond het Leidseplein; de kleinere voorstellingen en de voorstellingen van nieuwe theatermakers in de NES en het Compagnietheater. Uitbreiding van de juryselectie naar andere theaters en stadsdelen, waaronder De Meervaart in Nieuw-West is een van de wensen voor de komende periode. Dit in navolging van TF jong dat zich al uitbreidde naar de diverse cultuurhuizen in de stadsdelen. De Fringe bevindt zich juist vooral in de stadsdelen buiten het centrum en wil zich nog actiever verbinden met het lokale.

Zowel het NTF als het AFF zijn diep geworteld in het Amsterdamse. De acteursstad heeft een internationale reputatie als het gaat om het produceren van vernieuwend en toonaangevend theater dat jaarlijks door het festival wordt gepresenteerd. De Fringe vindt haar roots in het vrijgevochten verleden van de Amsterdamse bohemiën. Er wordt intensief samengewerkt met het merendeel van de theaterlocaties in de stad, inclusief tijdelijke of alternatieve locaties. Het AFF wordt dan ook wel 'the ultimate rough guide to Amsterdam' genoemd (Time Out, 2012).

NTF en AFF spelen zich in 2018 tevens af in Leeuwarden, dan Culturele Hoofdstad van Europa. Hier zullen met de lokale opleidingen en culturele instellingen Tijdelijke Theaters worden ingericht. Ook worden er in samenwerking met Schouwburg de Harmonie een reeks aan Nederlandse en internationale premières georganiseerd, omlijst door een omvangrijk randprogramma.

Het voorgenomen Festivallab moet een prominente rol gaan spelen in de ambitie om het NTF ook andere plaatsen te laten aandoen. Met Groningen wordt al een paar edities gewerkt aan een satelliet-versie. Ook het stadstheater Arnhem zoekt een dergelijke samenwerking met het festival. Daarnaast organiseren we jaarlijks de Best of Fringe Tour naar onder andere Utrecht, Rotterdam en Den Haag.

## 7. Bijdrage (co-)productie (optioneel)

De Stichting dient geen aanvraag in voor dit onderdeel.

## 8. Toelichting op begroting, dekkingsplan en kengetallen

De publieksinkomsten in de begroting zijn lager dan in 2015. Wij begroten de inkomsten altijd conservatief. Omdat de programmering van het festival grotendeels afhankelijk is van een jurykeuze wordt pas laat duidelijk welke voorstellingen worden geselecteerd en geprogrammeerd. De organisatie van het festival is dan al in volle gang en er kan nog weinig worden bijgestuurd op kosten. Daarnaast is nooit te voorspellen of er grote publieksknallers worden geselecteerd. Wel weten we dat uitbreiding van het festival met succesproducties tot nu toe altijd evenredig meer inkomsten heeft opgeleverd. De groei

van het festival is er in die zin dan ook nog lang niet uit. Meer zalen leveren tot nu toe meer publiek op, maar de toenemende kosten voor zaalhuur en garanties nemen dan eveneens toe. Per saldo wordt daar uiteindelijk niet heel veel winst op behaald.

Voor het overige verwachten wij de inkomsten op ongeveer gelijk niveau te kunnen houden. De relaties met de grotere fondsen zijn uitstekend. We denken deze zeker te kunnen continueren.

Bij de Gemeente Amsterdam is een aanvraag ingediend voor € 140.000 per jaar maar de bijdrage van het Amsterdams Fonds voor Kunsten die wij elk jaar ontvingen, zullen wij in de toekomst dan niet meer op kunnen rekenen. Daarom is het bedrag begroot voor overige publieke bijdragen lager. Geen van de publieke subsidies zijn nog toegekend op dit moment.

De beheerlasten gaan de komende jaren stijgen omdat wij sinds 2015 een eigen kantoor hebben en er in de organisatie grote behoefte bestaat aan verbetering van de inrichting en faciliteiten die bij een 'echt' kantoor horen. Procentueel gaan de totale beheerlasten zelfs 1% terug van 11% in 2015 naar 10% in de nieuwe begroting.

De verhoging van de subsidie wordt dus vooral gebruikt om het budget van de activiteitenkosten te verhogen. Dit betreft vooral verhoging van de budgetten voor marketing, personeel en programmering.



